

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.VI.20.024/2014/5.szám

A Kúria dr. Bihari Krisztina ügyvéd és a dr. Papp Róbert ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Rákosfalvy Zoltán ügyvéd által képviselt I. r. és II. r. alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt a Járásbíróságnál 22.P.23.097/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Törvényszék 1.Pf.21.324/2013/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson kívül meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. r. alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizesse meg külön felhívásra az államnak a le nem rótt 350.000 (háromszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperesek házastársak, a felperes és az I. r. alperes édesanyja a perben nem álló T. K. korábban munkatársak, illetve élettársak voltak. A felperes és az I. r. alperes között 2003. január 13-án teljes bizonyítóerejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés jött létre, amely alapján a felperes az I. r. alperes részére 5.000.000 forintot adott kölcsön határozott időre. Az I. r. alperes a határidő lejártát megelőzően a kölcsönt visszafizette. Az okiratot tanúként aláírta K. Z., a felperes testvére is. A felperes állítása szerint 2004. március 20-án újabb kölcsönszerződés jött létre a felek között 4.000.000 forint összegben, határozatlan időre szólóan. A felperes a kölcsönszerződést évekkel később felmondta,

az I. r. alperes azonban a kölcsön visszafizetését megtagadta.

A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az alpereseket 4.000.000 forint tőke, ezen összeg után 2004. március 20. napjától a kifizetés napjáig járó évi 500.000 forint ügyleti kamat megfizetésére, késedelmi kamatkövetelést nem érvényesített. Az I. r. alperes kötelezését a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 523. § (1) bekezdésére alapította, a II. r. alperes kötelezésének jogalapját pedig a Csjt. 30. § (2) bekezdésében jelölte meg. A felperes előadta, hogy az I. r. alperes részére 4.000.000 forintot kölcsönzött évi 500.000 forint ügyleti kamat ellenében. Az I. r. alperes 2005. augusztus 12-én 500.000 forint évi ügyleti kamatot megfizetett, a későbbiekben azonban sem a tőkét, sem a kamatokat nem fizette. A II. r. alperes mint az I. r. alperes házastársa a házastársi vagyonszövetség fennállására tekintettel felel a felperessel kötött visszterhes ügyletért, amelyet a hozzájárulásával kötött ügyletnek kell tekinteni.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Az I. r. alperes azt állította, hogy a felperes által jelzett időpontban közöttük kölcsönszerződés nem jött létre, a felperes által fénymásolatban becsatolt okiratot nem írta alá, azon nem az ő aláírása szerepel. Utalt arra, hogy a felek között valóban volt korábban kölcsönszerződés, a kölcsön összegét azonban határidőben visszafizette. A II. r. alperes ellenkérelmében előadta, hogy az életközösséget az I. r. alperessel 2002-ben már megszakította, így az I. r. alperes esetleges tartozásaiért nem felel. Mindkét alperes hivatkozott arra, hogy a felperes követelése ha fennállna is, elévült volna a keresetindítás időpontjáig.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. és II. r. alpereseket, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg a felperesnek 3.500.000 forintot és ezen összeg után 2008. december 21. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatot, valamint a perköltséget. Tartalmát tekintve az ítélet az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában leszögezte, hogy a felperes követelése nem évült el. A 2004. március 20-i kölcsönszerződésen szereplő aláírások vonatkozásában igazságügyi szakértői bizonyítást rendelt el. Az igazságügyi írásszakértő szakvéleményében megállapította, hogy az I. r. alperes aláírásaként szereplő kézírás nagy valószínűséggel nem az I. r. alperestől származik, bizonytalanság a fénymásolatra tekintettel áll fenn. Nagy valószínűséggel kijelenthető, hogy az I. r. alperes aláírását utánozták.

A lefolytatott bizonyítási eljárást követően a tanúvallomások

értékelése során az elsőfokú bíróság a felperes testvére, valamint a felperes korábbi munkatársai K. Z., H. I. E., valamint K. M. tanúvallomását ítéltékezése alapjául nem fogadta el. Az I. r. alperes édesanyjának, a felperes korábbi élettársának tanúvallomását pedig azért nem tekintette elfogulatlan tanúvallomásnak, mert a tanú mind az I. r. alperes mind a felperes vonatkozásában érzelmileg érintett személy volt. Az elsőfokú bíróság ítéletét K.-né M. A. tanúvallomására alapította, aki korábban a felperes által vezetett gazdasági társaság alkalmazottja volt. Ennek alapján állapította meg, hogy a felek között 2004. március 20-án a kölcsönszerződés szóban létrejött és ennek keretében a felperes által vezetett gazdasági társaság székhelyén a felperes az I. r. alperes részére 4.000.000 forintot átadott. A pénzt a tanú a pénztárból vette ki és a felperes irodájában mind a felperes mind az I. r. alperes azt a tanú előtt megszámlolta. A II. r. alperes marasztalására vonatkozóan az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperesek között az életközösség jelenleg is fennáll, az alperesek egy háztartásban élnek és 2010. július 13-án közös gyermekük is született.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett bizonyítania azt a tényt, hogy 2004. március 20. napján határozatlan időtartamú kölcsönszerződést kötött az I. r. alperessel, amelynek értelmében 4.000.000 forintot átadott a részére. A fénymásolatban csatolt okirat alapján a szakértői bizonyításra tekintettel ez a tény nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság helyesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből H. I. E., K. M., T. K. és K. Z. tanúk vallomását, ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint K.-né M. A. tanúvallomására alapítottan sem állapítható meg, hogy a felek között a szóbeli kölcsönszerződés ténylegesen létrejött, illetve a pénz átadására sor került. Nevezett tanút a bíróság két alkalommal is kihallgatta. A tanú előadása a pénz összegyűjtésére, illetve átadására vonatkozóan a két tanúvallomásban nem volt következetes, emellett a tanúvallomás a felperes állításával sem állt összhangban. A felperes ugyanis a keresetlevelében azt állította, hogy a 4.000.000 forint átadására az I. r. alperes lakóhelyén került sor, ahol a II. r. alperes is jelen volt. A tanú ugyanakkor azt állította, hogy a pénz átadására a felperes irodájában került sor. Később a felperes is ezt adta elő a 8. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint. A felperes a kölcsön nyújtásának körülményeire vonatkozóan is több ízben eltérő nyilatkozatokat tett, amelyek a pénztáros tanú és a felperes testvére tanúvallomásával sem álltak összhangban. Mindezek alapján a másodfokú bíróság szerint a felperes a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. A másodfokú bíróság szerint annak is jelentősége van, hogy K.-né M. A. tanú is hosszabb ideig a felperes cégének

alkalmazásában állott.

A másodfokú bíróság tehát a bizonyítékok értékelésével a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján hozta meg döntését. Miután a kölcsönszerződés létrejöttét nem látta bizonyítottnak, így nem vizsgálta azt a kérdést, hogy a II. r. alperes mint az I. r. alperes házastársa a közös vagyon erejéig felelős lenne-e az I. r. alperes által felvett kölcsönért.

A jogerős ítélettel szemben a felperes nyújtott felülvizsgálati kérelmet. Ebben a Pp. 206. § (1) bekezdésének, valamint a Pp. 3. § (4) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Kérte a jogerős ítélet megváltoztatását és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

A felperes állítása szerint a másodfokú bíróság eljárási szabálysértést követett el, amikor felülmérlegelte az elsőfokú bíróságnak a tényállásból levont következtetéseit. Az eltelt időre figyelemmel nem lehet jelentőséget tulajdonítani annak, hogy K. Z., illetve a pénztáros tanú az összeg címleteit nem egyezően adta elő. A felperes szerint a pénztáros tanú vallomása egyértelműen alátámasztotta a felperes előadását. A tanú készítette elő a nagyobb összegű kifizetéseket, így történt ez a kölcsönügyletnél is. Az összeget a felperes irodájába a tanú vitte be és ott a felperes, illetve az I. r. alperes megszámolta. A tanú szerint a felperes magánjellegű iratait is nyilvántartotta, illetve a felperes magánjellegű pénzét is kezelte a cégnél. A felperessel egyezően adta azt elő, hogy az összeg részben a cég forrásaiból, részben pedig a felperes magánvagyonából származott. A felperes korábbi alkalmazottai is egyértelműen előadták, hogy a cégnél beszédtema volt az I. r. alperes tartozása, a tanúk a bírósági eljárás során már nem voltak a felperes alkalmazottjai, így elfoglaltságuk nem áll fenn. A felperes szerint a jogerős ítéletben a másodfokú bíróság az I. r. alperes szavahihetőségét nem vizsgálta pedig az I. r. alperes több tanú esetében is úgy nyilatkozott, hogy nem is ismeri őket, ez pedig nyilvánvalóan nem felelt meg a valóságnak, hiszen az édesanyját látogatva mindegyik tanúval többször is találkozott.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A felperes a felülvizsgálati kérelemben a bíróságnak a jogerős ítéletben foglalt Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelését támadja. A Kúria felülvizsgálati ügyekben követett töretlen gyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és

értékelésére. Felülmérlegelésre csak igen kivételesen akkor kerülhet sor, ha a tényállás feltáratlan maradt, iratellenes, okszerűtlen, illetve logikai ellentmondást tartalmaz. Ez a jelen ügyben nem állapítható meg.

A Kúria álláspontja szerint a peradatok a felperes szavahihetőségét kétségessé teszik. A felperes - ahogy arra a jogerős ítélet is helytállóan utal - a keresetlevelében azt adta elő, hogy az I. r. alperes lakásán a II. r. alperes jelenlétében adta át a 4.000.000 forint kölcsönt. Ilyen jelentős összegű kölcsön nyújtása olyan körülmény, amely esetében életszerűtlen, hogy a fél annak pontos helyére nem emlékezzék. Ennek ellenére a felperes a cég korábbi pénztárosa tanúvallomására figyelemmel már azt adta elő, hogy az összeg átadása a cégének a székhelyén történt az irodájában, ahol a pénztáros tanú is jelen volt.

A felperes a személyes előadása során először azt mondotta, hogy a tanú gyűjtötte össze a pénzt a cég forrásaiból, majd a későbbiekben ezt úgy módosította, hogy csak 1.900.000 forint tagi kölcsön visszafizetése történt meg a cég pénzből, míg a többi összeget a magánvagyonából fedezte.

Az I. r. alperes helyesen utalt arra a védekezésében, hogy a felperes keresetében az írásbeli kölcsönszerződés létrejöttére hivatkozott. E kölcsönszerződésen azonban a felperes állításával szemben az I. r. alperes aláírása nem szerepel, nagy valószínűséggel állítható, hogy az aláírását leutánozva másolták azt az iratra. A felperes kategorikusan tagadta, hogy 2003. januárjában az I. r. alperes részére teljes bizonyítóerejű magánokiratban kölcsönt nyújtott volna, ezzel szemben az igazságügyi írásszakértő az I. r. alperes által bemutatott eredeti okirat alapján egyértelműen megállapította, hogy az okiraton a felperes aláírása szerepel és tanúként a felperes testvére írta azt alá, aki az aláírását szintén tagadta. (20 és 30. sorszám)

A felperes által a 2004. évi kölcsönszerződés létrejöttére vonatkozóan bejelentett tanúk vallomását is megcáfolta az I. r. alperes. Az I. r. alperes a peres felek személyétől független testületek igazolásával bizonyította, hogy abban az időszakban, amikor a tanú állította már nem vett részt vadászatokon, így ott a tartozásáról sem beszélhetett a tanúval (48. sorszámú jegyzőkönyv, 52. sorszámú jegyzőkönyv).

Helyesen utalt arra a másodfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés szóbeli létrejöttét a felperesnek kellett a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a perben bizonyítania. A Kúria egyetért a peradatok mérlegelése alapján azzal, hogy a felperes bizonyítása nem vezetett sikerre. A másodfokú bíróságnak a Pp. 206. §-a szerinti mérlegelése helytálló volt, annak felülmérlegelése nem

indokolt.

Miután az I. r. alperes részéről fennálló tartozás nem állapítható meg, így egyértelmű, hogy a nem bizonyított tartozásért a II. r. alperes sem köteles helytállni a Csjt. 30. § (1) bekezdése szerint.

A kifejtettek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül eljárva a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a felperes köteles megfizetni az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségüket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése szerint, az ügyvédi munkával arányban állóan határozta meg azzal, hogy az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

A felperes illetékeljegyzési jogban részesült, pervesztességére tekintettel azonban köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. §-a alapján a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Budapest, 2014. május 13.

Dr. Kollár Márta s.k. a tanács elnöke, Tamáné dr. Nagy Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró

Szné

A kiadmány hitelélül:
tisztviselő